

Skogsalm.

Ulmus glabra

Namnets betydelse

Alm kommer ur germanskans och engelskans elm, besläktat med latinets *ulmus*. *Ulmus* är fornlatin, alltså romarnas namn på almen. *Glabra* betyder glatt, göra kal, syftar på barken och frukten. Tillhör familjen *Ulmaceae*, släktet *Ulmus*, arten *glabra*.

Hur du känner igen almen

Skogsalmen har en rak genomgående stam och en vid, kupolformad krona. Utmärkande är de uppåtsträvande huvudgrenarna med utåtböjda spetsar samt frånvaron av rotskott.

Barken är slät och silvergrå – som *glabra* syftar på. Den blir med tiden gråbrun och brett fårad. Bladen sitter strödda växelvis i två rader, mörkgröna med sträv ovasida, dubbelsågad kant och skev bas.

Skogsalmen blommar tidigt på bar kvist, med tvåkönade blommor i huvudlika samlingar.

Hondelen blommar först, innan handelen. Det minskar risken för självbefrukning (protogyna).

Den har violetta ståndarknappar och är vindpollinerad. Frukter med platta, rundade vingar och glatta kanter. De är ofta färdiga före bladen och sprids med

Blomställning.

Knopp.

Frukt.

vinden. Skogsalmen tillhör ädellövträden.

Almens betydelse

Almens virke är tungt, hårt, segt svårklivet, mycket rötbeständigt. Virke av alm användes under 1600-talet till rörsystem under London och visade sig vara intakt när det grävdes upp i modern tid.

Kärnveden är mörkbrun och splinten ljusgulaktig, därför uppskattad till möbler. Vagnsmakarna utnyttjade alm till hjulnav och axlar. I kvarnhjul, mangelstockar, linberedningsredskap och fartygskölar har almens seghet, hårdhet och rötbeständighet gjort sig bra.

Förr tog man in almkvistar i stugorna för att de skulle dra åt sig myggor. Almen är ett ståtligt träd som kan bli gammalt – över 500 år. Vid inventering av särskilt skyddsvärda träd i Södermanlands län åren 2005–2006 uppmättes en alm vid Nicolai, Nyköping, som var 705 cm i omkrets.

Almsjukan, som härjar bl a i Nyköping, orsakas av en svamp som sprids av skalbaggar. Almen är nu rödlistad. Almlav (*Gyalecta ulmi*) utgör en bra signalart, som förekommer på gamla, senvuxna träd.